

ग्रंथालय संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

राज्यातील शासनमान्यताप्राप्त शतायु ग्रंथालयांची यादी. (३१ मार्च, २०२४ पर्यंत १३१ ग्रंथालये)

अ.क्र.	ग्रंथालयाचे नांव व पत्ता	दर्जा/वर्ग	स्थापना वर्ष
(1)	(2)	(3)	(4)
1	रत्नागिरी जिल्हा नगर वाचनालय, ता.जि.रत्नागिरी	जिल्हा-अ	१८२८
2	अहमदनगर जिल्हा वाचनालय, ३७५०, चितळे रोड, ता.जि.अहमदनगर	जिल्हा-अ	१८३८
3	सार्वजनिक वाचनालय, टिळक पथ, ता.जि.नाशिक	जिल्हा-अ	१८४०
4	करवीर नगर वाचन मंदिर, ५१०, सी वाडर्, राजाराम रोड, ता.जि.कोल्हापूर	जिल्हा-अ	१८५०
5	नगर वाचनालय, ३६, भवानी पेठ, ता.जि.सातारा	जिल्हा-अ	१८५०
6	ठाणे नगर वाचन मंदिर, टेभीनाका, ता.जि.ठाणे ४०० ६०१	तालुका-अ	१८५०
7	श्रीराम वाचन मंदिर व क्रिडा भवन, सावंतवाडी, ता.सावंतवाडी, जि. सिंधुदूर्ग	तालुका-अ	१८५२
8	श्री हिराचंद नेमचंद वाचनालय, सोलापूर, ता.उ.सोलापूर जि.सोलापूर	जिल्हा-अ	१८५३
9	धोंडो शामराव गरूड जिल्हा वाचनालय, ता.जि.धुळे	जिल्हा-अ	१८५४
10	नगरपालिका नगर वाचनालय, यशवंतराव चव्हाण स्मृती सदन, कराड, ता.कराड, जि.सातारा	तालुका-अ	१८५७
11	बाबुजी देशमुख वाचनालय, टिळक रोड, ताजना पेठ, ता.जि.अकोला	जिल्हा-अ	१८६०
12	रा.ब.अनंत शिवाजी देसाई वाचनालय व ग्रंथसंग्रहालय, कुडाळ, ता.कुडाळ, जि.सिंधुदूर्ग	जिल्हा-अ	१८६०
13	सार्वजनिक वाचनालय, राजगुरूनगर, ता. खेड, जि.पुणे	तालुका-अ	१८६२
14	राष्ट्रीय वाचनालय, महाल, ता.नागपूर (शहर), जि.नागपूर	इतर-अ	१८६३
15	सार्वजनिक वाचनालय, ३३, कसबा श्रीराममंदिराजवळ, बार्शी, ता.बार्शी, जि.सोलापूर	इतर-अ	१८६३
16	वाचन मंदिर, भिवंडी, ता.भिवंडी, जि.ठाणे	तालुका-अ	१८६३
17	प.बा.काकाणी नगर वाचनालय, मालेगांव, ता.मालेगाव, जि.नाशिक	तालुका-अ	१८६४
18	लोकमान्य टिळक स्मारक मंदिर, चिपळूण, ता.चिपळूण, जि. रत्नागिरी	तालुका-अ	१८६४
19	लोकमान्य वाचनालय, आवीर्, ता.आवीर्, जि.वर्धा	तालुका-अ	१८६५

20	सार्वजनिक वाचनालय, परतवाडा,ता.अचलपूर, जि.अमरावती	इतर-ब	१८६६
21	सार्वजनिक वाचनालय, येवला, ता.येवला, जि.नाशिक	तालुका-ब	१८६६
22	अमरावती नगर वाचनालय, ता.अमरावती, जि.अमरावती	जिल्हा-अ	१८६७
23	नगर वाचनालय, राजापूर, ता.राजापूर, जि. रत्नागिरी	तालुका-अ	१८६७
24	नगर वाचनालय, एरंडोल, ता.एरंडोल, जि.जळगांव	तालुका-ब	१८६८
25	राजाराम सिताराम दिक्षीत वाचनालय, सिताबडी, नागपूर, ता.नागपूर, जि.नागपूर	जिल्हा-अ	१८६९
26	सांगली (जिल्हा) नगर वाचनालय, सांगली, ता.मिरज, जि.सांगली	जिल्हा-अ	१८६९
27	विटा तालुका नगर वाचनालय, विटा, ता.खानापूर, जि.सांगली	तालुका-ब	१८६९
28	सत्यनारायण बजाज सार्वजनिक ग्रंथालय, मेन रोड वर्धा, ता.वर्धा, जि.वर्धा	जिल्हा-अ	१८७०
29	सार्वजनिक वाचनालय, तापी रोड, भुसावळ, ता.भुसावळ, जि. जळगांव	तालुका-अ	१८७०
30	आपटे वाचन मंदिर, इचलकरंजी, ता. हातकणंगले, जि. कोल्हापूर	तालुका-अ	१८७०
31	श्री छत्रपती शिवाजी वाचनालय, फलटण, ता.फलटण, जि. सातारा	तालुका-ब	१८७०
32	नगर वाचनालय, वेंगुर्ले, ता.वेंगुर्ले, जि. सिंधुदूर्ग	तालुका-अ	१८७१
33	पुज्य साने गुरूजी ग्रंथालय व मोफत वाचनालय, अमळनेर, ता.अंमळनेर, जि. जळगांव	तालुका-अ	१८७२
34	नवयुग वाचनालय, तहसिल रोड, अकोट, ता.अकोट, जि. अकोला	तालुका-ब	१८७४
35	पू.साने गुरूजी सार्वजनिक मोफत वाचनालय, न.पा.गडहिंग्लज, ता.गडहिंग्लज, जि. कोल्हापूर	तालुका-अ	१८७४
36	नगर वाचन मंदिर, उध्दव घाट, पंढरपूर, ता.पंढरपूर, जि.सोलापूर	तालुका-अ	१८७४
37	नगर वाचनालय, मंगळवेढा, ता.मंगळवेढा, जि. सोलापूर	तालुका-ब	१८७५
38	श्री शाहू वाचनालय, गारगोटी, ता. भुदरगड, जि. कोल्हापूर	तालुका-अ	१८७६
39	श्रीमंत शहाजीराजे भोसले वाचनालय, अक्कलकोट, ता.अक्कलकोट, जि. सोलापूर	तालुका-अ	१८७६
40	वल्लभदास वालजी जिल्हा वाचनालय, जळगांव, ता.जळगाव, जि.जळगाव	जिल्हा-अ	१८७७
41	राजषीर् शाहू नगर वाचन मंदिर, शिरोळ, ता.शिरोळ, जि. कोल्हापूर	तालुका-अ	१८७७
42	सार्वजनिक वाचनालय, शिवाजी चौक, कल्याण(प.), ता.कल्याण, जि.ठाणे	तालुका-अ	१८७८

43	महात्मा गांधी वाचनालय, कागल, ता.कागल, जि.कोल्हापूर	तालुका-ब	१८८०
44	सार्वजनिक वाचनालय, मलकापूर, ता. शाहूवाडी, जि. कोल्हापूर	तालुका-ब	१८८१
45	श्री.नारायण मार्तंड वाचनालय, यावल, ता.यावल, जि. जळगांव	तालुका-ब	१८८२
46	सार्वजनिक वाचनालय, मुरुड-जंजिरा, ता.मुरुड, जि. रायगड	तालुका-अ	१८८२
47	लोकमान्य टिळक सार्वजनिक वाचनालय, नंदूरबार, ता.जि.नंदूरबार	जिल्हा-अ	१८८३
48	श्री राणी अहिल्याबाई वाचन मंदिर, कापशी, ता.कागल, जि.कोल्हापूर	इतर-ब	१८८४
49	नगर वाचनालय, दारव्हा,ता.दारव्हा, जि.यवतमाळ	तालुका-ब	१८८५
50	महात्मा सार्वजनिक वाचनालय, शेवगांव, ता.शेवगांव, जि.अहमदनगर	तालुका-अ	१८८५
51	नगर वाचन मंदीर, चोपडा, ता.चोपडा, जि.जळगांव	तालुका-अ	१८८५
52	जत वाचनालय, जत, ता.जत, जि.सांगली	तालुका-अ	१८८५
53	सार्वजनिक तालुका वाचनालय, इस्लामपूर, ता.वाळवा, जि.सांगली	तालुका-ब	१८८५
54	देशभक्त शंकरराव सरनाईक सार्वजनिक वाचनालय, पुसद, ता.पुसद, जि.यवतमाळ	तालुका-अ	१८८६
55	नगर वाचन मंदिर, कसबे डिग्रज ता.मिरज जि. सांगली	इतर-ब	१८८६
56	नगर वाचनालय, यवतमाळ, ता.यवतमाळ, जि.यवतमाळ	जिल्हा-अ	१८८७
57	लोकमान्य वाचनालय, जामखेड, ता.जामखेड, जि. अहमदनगर	तालुका-ब	१८८७
58	दस्तूर रतनजी ग्रंथालय, खामगांव ता. खामगांव जि. बुलढाणा	तालुका-अ	१८८९
59	श्रीमंत गंगामाई वाचन मंदिर, आजरा, ता.आजरा, जि. कोल्हापूर	तालुका-ब	१८८९
60	सार्वजनिक वाचनालय, मेहकर, ता.मेहकर जि. बुलढाणा	तालुका-क	१८९०
61	श्री सार्वजनिक वाचनालय, मलकापूर ता. मलकापूर जि. बुलढाणा	इतर-ब	१८९१
62	सार्वजनिक वाचनालय, भंडारा, ता.भंडारा, जि.भंडारा	जिल्हा-अ	१८९१
63	मराठी ग्रंथसंग्रहालय, सुभाष पथ, ठाणे(प.), ता.जि. ठाणे	जिल्हा-अ	१८९३
64	सार्वजनिक वाचनालय, श्रीवर्धन, ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड	तालुका-अ	१८९३
65	नट्ट वाचनालय, बांदा, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदूर्ग	इतर-ब	१८९३
66	नगर वाचनालय, वणी, ता.वणी, जि.यवतमाळ	तालुका-अ	१८९४

67	श्री रामेश्वर सार्वजनिक वाचनालय, आचरे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	इतर-अ	१८९४
68	सार्वजनिक वाचनालय, अचलपूर शहर, ता. अचलपूर जि.अमरावती	तालुका-अ	१८९५
69	महात्मा गांधी सार्वजनिक वाचनालय,हिंणघाट, ता.हिंणघाट, जि.वर्धा	तालुका-ब	१८९५
70	करसनदास मुळजी वाचनालय, न.पा.माथेरान ता.कर्जत, जि.रायगड	तालुका-ब	१८९७
71	मुंबई मराठी ग्रंथसंग्रहालय, दादर (पूर्व), मुंबई-१४	जिल्हा-अ	१८९८
72	राजे वाकाटक सार्वजनिक वाचनालय, वाशिम ता.वाशिम, जि.वाशिम	जिल्हा-अ	१८९९
73	गणेश वाचनालय, परभणी, ता.परभणी, जि.परभणी	जिल्हा-अ	१९०१
74	लोकमान्य टिळक वाचनालय, ब्रम्हपूरी, ता.ब्रम्हपूरी, जि.चंद्रपूर	तालुका-अ	१९०३
75	नगर वाचन मंदिर, सांगोला, ता. सांगोला, जिल्हा सोलापूर	तालुका-ब	१९०४
76	उर्दु लायब्ररी, मालेगाव, ता.मालेगाव, जि.नाशिक	इतर - अ	१९०२
77	नगर वाचनालय, कुरूंदवाड, ता.शिरोळ, जि.कोल्हापूर	इतर-अ	१८९८
78	शेठ नारायण बंकट वाचनालय, चाळीसगाव, ता.चाळीसगाव, जि.जळगाव	तालुका-अ	१९०६
79	सार्वजनिक वाचनालय, पाली, ता.सुधागड, जि.रायगड	तालुका-ब	१९०६
80	नगर वाचन मंदिर, मालवण, ता.मालवण, जि.सिंधुदुर्ग	तालुका-अ	१९०७
81	रघुनाथ गणेश खटखटे ग्रंथालय, शिरोडा, ता.वेंगुर्ला, जि.सिंधुदुर्ग	इतर-अ	१९०६
82	दादर सार्वजनिक ग्रंथालय व काशिनाथ धुरू हॉल ट्रस्ट, दादर(प.), मुंबई-२८	इतर-अ	१९०७
83	न्यायमुर्ती रानडे मोफत वाचनालय, केतकर टाऊन हॉल, नाशिक, ता.नाशिक, जि.नाशिक	इतर-ब	१९०७
84	नगर वाचनालय, ब्रम्हण आळी, बुधवार पेठ, जुन्नर, ता. जुन्नर, जि. पुणे -410 502	ता/अ	1909
85	कविवर्य मोरोपंत वाचनालय, नगर परिषद, बारामती, ता.बारामती, जि. पुणे -413 102	ता/अ	1910
86	महात्मा गांधी सार्वजनिक वाचनालय, बस स्टॅण्ड जवळ, मु.पो. वाडा, ता. वाडा, जि. पालघर, पिन-421303	तालुका-अ	1910
87	श्री सदगुरु लोकमान्य वाचनालय, मु.पो.-देवरुख, तालुका- संगमेश्वर, जिल्हा- रत्नागिरी, 415804	तालुका / अ	1910
88	श्री सनातन धर्मसभा पुस्तकालय, जुना कापड बाजार, अकोला, ता.जि. अकोला	तालुका-अ	1911
89	पुणे मराठी ग्रंथालय, नारायण पेठ, जि. पुणे - 30	जि/ अ	1911

90	सरस्वती मंदिर व सार्वजनिक वाचनालय, जुने तहसिल रोड, मु.पो. दर्यापूर, ता. दर्यापूर, जि. अमरावती 444803	तालुका-ब	1912
91	श्रीराम वाचनालय होडावडे मु. पो. होडावडे बाजार, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग. पिन- ४१६५२९	इतर 'ब'	1912
92	विश्वेश्वर वाचनालय, काटोल ता.काटोल, जि.नागपूर 441302	तालुका क	1914
93	राजे रघुनाथराय देशमुख तालुका मुक्तदवार वाचनालयरावेर ता. रावेर जि. जळगाव पिन 425508	ता-ब	1914
94	सार्वजनिक वाचनालय, सरस्वती भुवन, मु.पो.आगाशी, ता. वसई, जि.पालघर, पिन-401301	इतर-अ	1914
95	मनमाड सार्वजनिक वाचनालय, मनमाड, ता.नांदगाव, जि. नाशिक, पिन कोड -423104	इतर-अ	1915
96	दि डेक्कन मुस्लिम इन्स्टिटयुट, श्री ए.आर.एस. इनामदार पब्लिक लायब्ररी अँड फ्री रिडींग रुमन्यू, मोदिखाना	इ/अ	1915
97	सार्वजनिक वाचनालय नशिराबाद ता.जळगाव जि. जळगाव 425309	ता-ब	1916
98	लोकसेवा संघ वाचनालय,गणेशवाडी, ता.शिराळ,जि.कोल्हापूर-416105	इतर-ब	1916
99	व्यापारी मोफत ज्ञान प्रसारक मंडळ सांगली संचलित, महात्मा गांधी ग्रंथालय, हुतात्मा पत्रावळे मार्ग, 61, महावीरनगर, सांगली, ता. मिरज, जि. सांगली-416416	इ/अ	1916
100	सार्वजनिक वाचनालय आणि ग्रंथालय, शहाबाज, ता. अलिबाग, जि. रायगड- 402108	इतर- ब	1916
101	गर्दे वाचनालय,कारंजा चौक, बुलडाणा, तालुका- जिल्हा- बुलडाणा कारंजा चौक, बुलडाणा, तालुका- जिल्हा- बुलडाणा , पिन 443001	जिल्हा-अ	1917
102	सारस्वत सभा वाचनालय, छोटी धंतोली, नागपूर ता.नागपूर (शहर) जि.नागपूर-440012	इतर अ	1917
103	श्री.छत्रपती शिवाजी वाचनालय,साक्री ता.साक्री जि.धुळे	ता-अ	1917
104	नॅशनल लॉयब्ररी, वांद्रे, स्वामी विवेकानंद मार्ग, वांद्रे तलावासमोर,वांद्रे (प.), मुंबई-400050.	जिल्हा "अ"	1917
105	सोशल सर्व्हिस लिंग चिंचपोकळी केंद्र ग्रंथालय , ना.म. जोशी विद्या संकूल दामोदर नाटयगृहाजवळ ,डॉ. आंबेडकर रोड परेल (पूर्व) मुंबई - 400012	इतर-ब	1917
106	भाटे सार्वजनिक वाचनालय, ब्राम्हणआळी रोहा, ता. रोहा, जि. रायगड- 402109	तालुका- अ	1917

107	श्री. दत्त मोफत वाचनालय,कोडोली, ता.पन्हाळा,जि.कोल्हापूर-416114	इतर-ब	1918
108	श्रीमंत सौ. गंगुताईसाहेब पंतसचिव वाचनालय, 177, मंगळवार पेठ, भोर, ता. भोर, जि. पुणे - 412 206	ता/अ	1918
109	मुलचंद रामनारायण करवा सार्वजनिक वाचनालय आणि ग्रंथालय, फॉवर व्हॅली, कोटेश्वर तळे महाड, ता. महाड, जि. रायगड -402301	तालुका- अ	1918
110	श्री. जैन ओस्वाल भागिरथीबाई वाचनालयजामनेर ता.जामनेर जि. जळगाव पिन 424206	ता-अ	1919
111	श्री माणकेश्वर वाचनालय, ता. निफाड, जि. नाशिक, पिन कोड -422303	तालुका-अ	1919
112	मिरज विद्यार्थी संघ, मुक्तांगण, खरे मंदिर, कै.वासुदेव शास्त्री खरे मार्ग, मिरज, ता. मिरज, जि. सांगली-416410	ता/अ	1919
113	सार्वजनिक वाचनालय आणि जिल्हा ग्रंथालय, डोंगरे हॉल,अलिबाग,ता. अलिबाग, जि. रायगड - 402201	जिल्हा- अ	1919
114	श्री. लक्ष्मीकांत सार्वजनिक वाचनालय व ग्रंथसंग्रहालय, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पुतळया जवळ, कर्जत, ता. कर्जत,जि. रायगड- 410201	तालुका- अ	1919
115	श्री. गणेश मोफत वाचनालय व ग्रंथालय तळेगाव दाभाडे ता. मावळ जि. पुणे-410506	इतर-अ	1919
116	बलवंत मोफत वाच. औरंगपुरा ता. जि. औरंगाबाद- 431001	जिल्हा -अ	1920
117	लोकमान्य वाचनालय, मु. पो. नांदगांव, ता. नांदगांव, जि. नाशिक, पिन कोड -423106	तालुका-ब	1920
118	श्री समर्थ पुस्तकालय व लोकमान्य वाचनालय, लोकमान्य गृह तुरेल,पाखाडी मार्ग,मालाड पश्चिम, मुंबई-400064.	इतर अ	1920
119	लोकमान्य टिळक ग्रंथालय,पिंपळनेर, ता.साक्री जि.धुळे	इ-अ	1921
120	लोकमान्य स्मारक मोफत वाचनालय, मु. पो. त्र्यंबकेश्वर, ता. त्र्यंबकेश्वर, जि. नाशिक, पिन कोड -422212.	इतर-ब	1921
121	श्री शिवाजी वाचनालय, 1486, रविवार पेठ, वाई, ता. वाई, जि. सातारा 412 803	इतर-क	1921
122	लोकमान्य टिळक लायब्ररी, महापालिका रुग्णालयासमोर, चेंबूर नाका, रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई 400071.	इतर क	1921
123	लोकमान्य टिळक मोफत वाचनालय, चौक, ता. खालापूर, जि. रायगड- 410203	इतर- ब	1921

124	श्री.वासुदेवानंद वाचनालय कळमनुरी मु.पो.कळमनुरी ता.कळमनुरी जि.हिंगोली.431702	तालुका -'ब'	1922
125	सदर मुस्लीम लायब्ररी, सदर, नागपूर सदर, ता.नागपूर (शहर) जि.नागपूर-440001	इतर अ	1922
126	हरी केशव गोखले मोफत वाचनालय, नारद नाका, बाजारपेठ मु.पो.-दापोली, तालुका- दापोली जिल्हा- रत्नागिरी, 415712	तालुका / अ	1922
127	मुस्लिम लायब्ररी, भंडारा ता.भंडारा जि. भंडारा	इतर/अ	1923
128	साधना सार्वजनिक वाचनालय ग्रामपंचायत,मु. पो. घोटी ता. इगतपुरी, जि. नाशिक, पिन कोड -4401003	इतर-ब	1923
129	खुटाडे मोफत वाचनालय,मु.पो. नामपुर, ता. सटाणा, जि. नाशिक, पिन कोड -423204.	इतर-ब	1923
130	शहापूर तालुका सार्वजनिक ग्रंथालय व मोफत वाचनालय, शहापूर, ता. शहापूर, जि. ठाणे, पिन-421601	तालुका-ब	1923
131	श्री शिवाजी वाचन मंदिर, भरड ता.मालवण जि. सिंधुदुर्ग- 416606	इतर 'ब'	1923